

SPECIFIKACIJA

IZBRANA KAKOVOST

Sadje in predelani izdelki iz sadja

Ljubljana, 2. marec 2018

KAZALO

1	UVOD	3
2	POSEBNE DOLOČBE	4
3	VSTOPNI KRITERIJI, KI IZKAZUJEJO IZBRANO KAKOVOST	5
3.1.	KRITERIJ 1: Doseganje optimalne stopnje topne suhe snovi sadja in zahteve glede vsebnosti vlage za lupinarje	5
3.2	KRITERIJ 2: Kratke dobavne poti.....	7
3.3	KRITERIJ 3: Gnojenje.....	7
3.4	KRITERIJ 4 : Omejitve vnosa čistega dušika v tla	7
3.5	KRITERIJ 5: Širina herbicidnega pasu.....	8
3.6	KRITERIJ 6: Varstvo rastlin	8
3.7	KRITERIJ 7: Določitev obiralnega okna za jabolka v skladu z napovedjo.....	8
3.8	KRITERIJ 8: Predelava sadja	8
4	DODATNE ZAHTEVE	9
4.1	Skladiščenje in priprava za trg pri pridelovalcu	9
4.2	Hladilnica ali sortirnica pri pridelovalcu ali predelovalcu.....	9
5	POSEBNI POGOJI TRŽENJA.....	9
5.1	Posebni pogoji trženja za pridelovalce, predelovalce	9
5.2	Posebni pogoji trženja za nepredpakirano sadje in izdelke iz sadja pri kupcu.....	9
6	VODENJE EVIDENC.....	11
7	SISTEM NADZORA.....	11

1 UVOD

Zaščitni znak IZBRANA KAKOVOST – SLOVENIJA (v nadaljevanju: IZBRANA KAKOVOST) je namenjen označevanju sadja in izdelkov iz sadja, ki ustrezajo kriterijem iz te specifikacije in je kot informacija namenjen potrošniku pri nakupnih odločitvah. Specifikacija pa vzpostavlja nadstandarde kakovosti in nadzora.

Z znakom IZBRANA KAKOVOST, skladno s prilogo 2, Pravilnika o postopku priznanja označbe »izbrana kakovost« (UL RS št. 79/2015) se označuje sadje in izdelki iz sadja, ki ustrezajo kriterijem iz te specifikacije. Znak je kot informacija namenjen potrošnikom pri nakupnih odločitvah. Pri pridelavi in predelavi sadja iz sheme IZBRANA KAKOVOST, ki izpolnjuje vse zahteve specifikacije, se uporablja znak IZBRANA KAKOVOST, kjer je država pridelave in predelave ista.

Standardna pridelava in predelava zahteva visoko stopnjo skrbnosti, ta Specifikacija pa vzpostavlja nadstandarde kakovosti in nadzora.

Sadje in izdelki iz sadja, označeni z znakom IZBRANA KAKOVOST, so živila s posebnimi lastnostmi, ki se nanašajo na pridelavo, predelavo, kakovost in poreklo osnovne surovine. Posebne lastnosti za pridelavo in predelavo sadja, opredeljene v tej Specifikaciji, temeljijo na objektivnih, merljivih in sledljivih kriterijih. Specifikacija uvaja posebne kriterije v postopkih pridelave sadja in zahteve za:

- kakovost in sadja, ki presegajo zakonsko določeno raven;
- transparentnost in sledljivost sadja in izdelkov iz sadja IZBRANA KAKOVOST;
- nadzor z zagotavljanjem notranjih in zunanjih neodvisnih kontrol;
- posebne pogoje trženja nepredpakiranega sadja in nepredpakiranih izdelkov iz sadja z oznako IZBRANA KAKOVOST.

Ta Specifikacija ureja ključne stopnje pridelave in predelave sadja in izdelkov iz sadja, določa pravila za označevanje, obvezno dokumentacijo pri posameznih fazah pridelave in predelave in določa ukrepe za ugotavljanje skladnosti.

S to Specifikacijo pridelovalci in predelovalci postavljajo visoke standarde: kakovosti sadja in izdelkov iz sadja, ki presegajo zakonsko določeno raven, transparentnost in sledljivost porekla skozi celoten proizvodni postopek, krepitev zaupanja potrošnika z zagotavljanjem rednih in neodvisnih kontrol.

Zahteve iz te Specifikacije presegajo zakonska določila, zato je vključevanje pridelovalcev, predelovalcev in kupcev, kot so opredeljeni s to specifikacijo, v shemo IZBRANA KAKOVOST prostovoljno.

V delu trženja zahteve iz te specifikacije ne veljajo za predpakirano sadje in predpakirane izdelke iz sadja za kupca.

Kupec je pravna ali fizična oseba, ki kupuje in prodaja sadje in izdelke iz sadja »Izbrana kakovost«. Kupec skladno s to specifikacijo je:

- trgovec,
- kmetijsko gospodarstvo, ki kupuje, dokupuje in prodaja sadje in izdelke iz sadja drugih kmetijskih gospodarstev,
- pravne in fizične osebe, ki opravljajo gostinsko dejavnost, v delu prodaje sadja in izdelkov iz sadja.

Pravico do uporabe označbe in zaščitenega znaka IZBRANA KAKOVOST imajo ob doseganju kriterijev iz te specifikacije sadje in izdelki iz sadja, ki se tržijo v imenu pridelovalca oziroma predelovalca. Navedeno pomeni, da se znak IK ne sme uporabljati za trgovske blagovne znamke. Znak IZBRANA KAKOVOST se mora uporabljati skladno s Pravilnikom o postopku priznanja označbe »izbrana kakovost« (Ur. l. RS, št. 79/15).

Za vstop v shemo IZBRANA KAKOVOST in pridobitev certifikata se lahko vključujejo pridelovalci, predelovalci in kupci z nepredpakiranim sadjem in nepredpakiranimi izdelki iz sadja, v delu trženja po celotni proizvodni verigi – veliki in mali sadjarji, obrati za skladiščenje sadja, obrati, ki predelujejo izdelke iz sadja, zadruga, kupci.

Sadje in izdelki iz sadja označeni z označbo IZBRANA KAKOVOST morajo ustrezati zahtevam potrjene specifikacije.

V shemo IZBRANA KAKOVOST se lahko vključi posameznik ali skupina proizvajalcev.

Vsi pridelovalci, predelovalci in kupci sadja in izdelkov iz sadja, ki pridobijo certifikat IZBRANA KAKOVOST, morajo označiti pridelke in izdelke z znakom IZBRANA KAKOVOST.

2 POSEBNE DOLOČBE

Pravico do označevanja sadja in izdelkov iz sadja z znakom IZBRANA KAKOVOST imajo **pridelovalci, predelovalci sadja**, ki so pridobili certifikat IZBRANA KAKOVOST:

- Certificirani predelovalci sadja smejo uporabljati znak IZBRANA KAKOVOST samo za sadje, ki ima pridobljen certifikat IZBRANA KAKOVOST.
- Certificirani pridelovalci na kmetijskem gospodarstvu, ki imajo registrirano dopolnilno dejavnost za predelavo sadja, lahko označujejo izdelke iz sadja z IZBRANA KAKOVOST, če so certificirani tudi kot predelovalci.

Če pridelovalec prideluje več sadnih vrst lahko v IZBRANO KAKOVOST vključi površine ene ali več sadnih vrst. Pridelovalec mora v shemo IZBRANA KAKOVOST vključiti vse površine iste sadne vrste na katerih prideluje sadje te sadne vrste v tekočem letu in so te površine v njegovi lasti ali zakupu in je na njih vrisan GERK.

3 VSTOPNI KRITERIJI, KI IZKAZUJEJO IZBRANO KAKOVOST

3.1. KRITERIJ 1: Doseganje optimalne stopnje topne suhe snovi sadja in zahteve glede vsebnosti vlage za lupinarje

Ob spravi sadja iz sheme IZBRANA KAKOVOST morajo sadne vrste dosegati zahtevano stopnjo topne suhe snovi iz preglednice 1, ki se kontrolira pri pridelovalcih in v distribucijskem centru ali skladišču kupca v kolikor so sadje ali izdelki iz sadja nepredpakirani in vsebnost vlage plodov za lupinarje iz preglednice 2, ki se kontrolira le pri dobavitelju (pridelovalec/predelovalec).

Skozi shemo IZBRANA KAKOVOST tako zagotovimo, da potrošnik na prodajnem mestu lahko kupi sadje in izdelke iz sadja, ki so okusni in preverjene kakovosti. V distribucijskem centru ali skladišču kupca se zahteve za prodajo sadja in predelanih izdelkov iz sadja iz sheme »Izbrana kakovost« nanašajo samo na nepredpakirano sadje in izdelke iz sadja. Optimalna zrelost ob pobiranju je ključna za porabnika in ključna, da je sadje »polnega okusa«. Dobavitelj (pridelovalec/predelovalec) je kupcu dolžan dostaviti sadje z ustrežno vsebnostjo topne suhe snovi in vsebnostjo vlage pri lupinarjih za potrošnika.

Tako v evropski kot tudi nacionalni zakonodaji ni za vse sadne vrste zakonsko predpisanih stopenj topne suhe snovi, ki izražajo ustrezno zrelost za uživanje sadja. Standard obstaja le za nekatere sadne vrste. Zato shema IZBRANA KAKOVOST kot nadstandard za sadne vrste postavlja stopnje topne suhe snovi, ki so opredeljene v preglednici 1. Pridelovalec in/ali člani skupine proizvajalcev vodijo evidence o izmerjenih stopnjah topne suhe snovi za posamezne vrste sadja.

V primeru izjemnih letin (neugodne vremenske razmere), ki jih ugotovi sektorski odbor za sadje, s sklepom zniža zahtevane stopnje topne suhe snovi, ter z njim seznaniti pridelovalce, kupce, in certifikacijske organe.

Preglednica 1: Povprečna vsebnost topne suhe snovi za posamezno vrsto sadja v shemi IZBRANA KAKOVOST

	Topna suha snov pri pridelovalcu (° Brix)	Topna suha snov v distribucijskem centru ali skladišču kupca (° Brix)
Jabolka	11,0 oz. (10,5*)	11,0 oz. (10,5*)
Hruške	11,0	11,0
Češnja –zgodnja do (+12)	11	11
Češnja –srednja in pozna	14	14
Breskev in nektarina zgodnje zrele sorte (do redhavna)	9	9
Breskev in nektarina srednje in pozno zrele sorte	9	9
Sliva	13	13
Kaki (umeden)	12	12
Kaki (neumeden)	se ne meri	se ne meri
Kivi (aktinidija)	6,4	10 -pred vstopom v distribucijsko verigo (distribucijski center ali skladišče kupca)
Smokve (fige)	8	8
Marelca	12	12
Jagode – od 3. obiranja (zjutraj pri pridelovalcu)	8	8
Ameriške borovnice	9	9
Maline	8	8
Namizno grozdje:		
- Alphonse, levallee, cardinal,victoria	12,5	12,5
- Sorte s pečkami	13,5	13,5
Sorte brez pečk	14,5	14,5

*Za idared in granny smith

Preglednica 2: Zahteve za lupinarje

	Vsebnost vlage plodov z lupino (pri pridelovalcu)
Lupinarji	največ 11,5%

3.2 KRITERIJ 2: Kratke dobavne poti

Transport sadja od pridelovalca ali predelovalca do kupca na lokalnem trgu je dovoljen v radiju največ 250 km zračne razdalje od geometričnega središča Slovenije (GEOSS). Zemljepisne koordinate GEOSS-a so 46°07'11.8" in 14°48'55".

3.3 KRITERIJ 3: Gnojenje

Uporaba digestata in komposta iz komunalnih čistilnih naprav, kapacitete 500 PE in več, ni dovoljena.

Uporaba digestata in komposta 1. razreda iz komunalnih čistilnih naprav je sicer zakonsko dovoljena. Glede na to, da se v komunalnih čistilnih napravah, kljub predpisanim monitoringom in analizam outputov, zbirajo inputi iz različnih dejavnosti, so okoljska tveganja večja. Zato morajo velike komunalne čistilne naprave poročati o rabi digestata in komposta na posameznih površinah.

3.4 KRITERIJ 4 : Omejitve vnosa čistega dušika v tla

Omejen letni vnos čistega dušika v tla na ha po posameznih sadnih vrstah

Zakonska omejitev čistega dušika iz živinskih gnojil na ha znaša 170 kg na ravni kmetijskega gospodarstva oziroma 250 kg dušika iz organskih gnojil na enoto rabe, za pridelavo sadja izbrana kakovost pa glede dušika veljajo zahteve iz preglednice 3.

Preglednica 3: Največja letna dovoljena količina čistega dušika (N) na ha po posameznih sadnih vrstah, dodanega z gnojenjem

	N (kg /ha)
breskev	150
marelica	150
češnja	140
češplja	140
oljka	90
kaki	90
jablane, hruške*	60 (sorti zlati delišes in gala 90)
aktinidija	150
oreh	120
leska	120
kostanj	120
jagode	60
borovnice	60
Namizno grozdje	90

* pri jablani in hruški je izjemoma dovoljeno največje dovoljene količine iz preglednice povečati za 50 kg/ha, vendar le ob izpolnjevanju enega od treh pogojev:

- če je bila predhodno opravljena analiza N_{min}

- če je fiziološko stanje dreves takšno, da dolžina enoletnega prirastka iz terminalnih brstov ni večja od 30 cm
- če vsebnost humusa v tleh ne presega 4 %.

V kolikor so dovoljeni odmerki dušika v tej shemi večji, kot jih dovoljujejo predpisi o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, je vnos dušika potrebno omejiti na količine, kot jih dovoljujejo omenjeni predpisi.

3.5 KRITERIJ 5: Širina herbicidnega pasu

Širina herbicidnega pasu ne sme presegati povprečja 1/3 neto površine nasada, ob pogoju, da je medvrstni prostor zatravljen.

Za jagode določila herbicidnega pasu ne veljajo. Izjeme pri širini herbicidnega pasu veljajo:

- za večvrstne nasade jablan in hrušk se dovoli širina herbicidnega pasu do 45 % (po izkrčitvi nasadov ta izjema odpade),
- tudi v nasadih brez negovane travne ledine širina herbicidnega pasu ne sme presegati vrednosti navedenih v prvem odstavku.

Pri orehu in leski se v času zorenja plodov dovoli širina herbicidnega pasu do 2/3 medvrstne razdalje, od začetka rastne dobe do zorenja plodov pa ne sme presegati 25 % medvrstne razdalje.

3.6 KRITERIJ 6: Varstvo rastlin

Omejena raba sredstev za varstvo rastlin.

Pridelovalci smejo uporabljati le fitofarmacevtska sredstva, ki so registrirana v RS in se uporabljajo v integrirani pridelavi sadja in/ali ekološki pridelavi sadja.

3.7 KRITERIJ 7: Določitev obiralnega okna za jabolka v skladu z napovedjo

Spravilo jabolk se izvede skladno s priporočili strokovne službe glede napovedi zrelosti ali skladno z lastno notranjo kontrolo pridelovalca.

Pridelovalci jabolk obirajo sadje v tako imenovanih obiralnih oknih, ki jih napovejo strokovne službe. Z upoštevanjem priporočenih vrednosti parametrov zrelosti in kakovosti jabolk, pomembnih za določitev obiralnega okna zagotavljamo ustrezno kakovost jabolk tudi pri prodaji. Tako poteče obiranje jabolk v optimalnem času, kar je ključno za okusnost in kakovost. V kolikor ima pridelovalec izdelan lastni sistem notranjega monitoringa sledenja zrelosti, sam določi optimalni čas obiranja.

3.8 KRITERIJ 8: Predelava sadja

Tehnološke surovine (sladkor, čokolada, kava, kokos, začimbe...), ki jih ni moč pridelati v Sloveniji so lahko brez certifikata IZBRANA KAKOVOST in ne smejo presegati 20 % masnega deleža izdelka.

Pogoj, da se smejo izdelki iz sadja označiti z znakom IZBRANA KAKOVOST je, da morajo imeti vse uporabljene sadne surovine certifikat IZBRANA KAKOVOST. Ostale različice oznak in porekla v predelavi in

na izdelkih iz sadja niso dovoljene. V kolikor je izdelek sestavljen, morajo biti vse osnovne surovine iz sheme IZBRANA KAKOVOST.

Predelovalec vodi evidenco, ki daje jasen vpogled v nabavljene količine surovin (sadje, koncentradi...) in predelane količine skladno s sledljivostjo in masnimi bilancami.

4 DODATNE ZAHTEVE

4.1 Skladiščenje in priprava za trg pri pridelovalcu

Sadje ne sme biti skladiščeno skupaj z drugimi kmetijskimi pridelki. Na ravni kmetijskega gospodarstva se shema zaključi z evidenco o sledljivosti pridelkov, kjer mora biti jasno beleženo: količine, datum in kam je pridelovalec oddal živilo oz. prodal.

4.2 Hladilnica ali sortirnica pri pridelovalcu ali predelovalcu

Sadje iz sheme kakovosti IZBRANA KAKOVOST mora biti jasno označeno in ločeno od ostalega sadja.

Hladilnica/sortirnica vodi evidenco, ki daje jasen vpogled v nabavljene/skladiščene/prodane količine certificiranega in necertificiranega sadja.

5 POSEBNI POGOJI TRŽENJA

5.1 Posebni pogoji trženja za pridelovalce, predelovalce

Pidelovalec ali predelovalec, ki pripravlja predpakirano sadje in izdelke iz sadja upošteva vse določbe iz te specifikacije.

5.2 Posebni pogoji trženja za nepredpakirano sadje in izdelke iz sadja pri kupcu

V postopku certificiranja sheme IZBRANA KAKOVOST se v distribucijskem centru ali skladišču kupca za nepredpakirano sadje ali nepredpakirane izdelke iz sadja kontrolira vsebnost topne suhe snovi, ki mora biti skladna z vrednostmi iz preglednice 1.

Frekvenco vzorčenja sadja v distribucijskem centru ali skladišču zagotovi kupec skladno s svojimi notranjimi kontrolami tako, da so predpisani parametri iz specifikacije izpolnjeni. Dobavitelj mora na dobavnico ali drugo spremljajočo listino, ki jo posreduje kupcu, obvezno navesti podatek o izmerjeni topni suhi snovi dobavljenega sadja in vsebnosti vlage v lupinarjih. Merilne naprave vseh deležnikov v verigi morajo biti umerjene skladno z navodili proizvajalca. Evidence o umerjanju refraktometrov vodijo njihovi uporabniki in so na vpogled tako certifikacijskemu organu kot ostalim deležnikom v verigi Izbrana kakovost (od pridelovalca, predelovalca do kupca).

Preglednica 4: Posebni pogoji za trženje nepredpakiranega sadja in nepredpakiranih izdelkov iz sadja

POSEBNI POGOJI ZA TRŽENJE NEPREDPAKIRANEGA SADJA IN NEPREDPAKIRANIH IZDELKOV IZ SADJA »IZBRANA KAKOVOST«	RAZLAGA
Označevanje nepredpakiranega sadja in nepredpakiranih izdelkov iz sadja IZBRANA KAKOVOST Nepredpakirano sadje in nepredpakirane izdelke iz sadja z oznako Izbrana kakovost lahko označijo samo pridelovalci/predelovalci, ki imajo veljaven certifikat za shemo IZBRANA KAKOVOST. Dobavitelj (pridelovalec/predelovalec), ki kupcu dobavi nepredpakirano sadje in nepredpakirane izdelke iz sadja IZBRANA KAKOVOST, zagotavlja kupcu, da ima za te artikle veljaven certifikat. Posebna določila Za označevanje nepredpakiranega sadja in nepredpakiranih izdelkov iz sadja z oznako IZBRANA KAKOVOST morajo certificirani pridelovalci/predelovalci zagotavljati zahteve iz te Specifikacije in spoštovati predpisana navodila in kriterije za označevanje. Prevzem Pri sprejemu nepredpakiranega sadja in nepredpakiranih izdelkov iz sadja IZBRANA KAKOVOST na mestu, kjer se opravi (vhodni) prevzem, je kupec dolžan pri naključno izbranih vzorcih preveriti skladnost nepredpakiranega sadja in nepredpakiranih izdelkov iz sadja s podatki na dobavnici oziroma drugih spremljajočih dokumentih in izvesti prevzem tako, da ni podvržen negativnim vplivom.	Seznam certificiranih dobaviteljev, objavljen na enotni spletni strani ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, kjer so objavljeni vsi certificirani pridelovalci in predelovalci. Specifikacija za sadje in izdelke iz sadja – objavljena na spletnih straneh predlagateljev Specifikacije. Za negativni vpliv se ne šteje izvajanje meritev vsebnosti topne suhe snovi pri sadju ali vsebnosti vlage pri lupinarjih.
Prodaja nepredpakiranega sadja in nepredpakiranih izdelkov iz sadja Kupec mora jasno označiti nepredpakirano sadje in nepredpakirane izdelke iz sadja z oznako IZBRANA KAKOVOST, ki mora biti ločeno (lahko npr. v zaboju/košari ipd.) od ostalega blaga, jasno označeno na cenovni etiketi z oznako "IK" ali IZBRANA KAKOVOST. Znak IZBRANA KAKOVOST mora biti sestavni del vidnega dela deklaracijske/sledljivostne etikete dobavitelja (pridelovalca/predelovalca). Znak IZBRANA KAKOVOST mora zavzemati najmanj 1/3 sledljivostne etikete (1/3 logo dobavitelja, 1/3 deklaracija).	

Sledljivostna etiketa, ki jo kupcu zagotovi dobavitelj, je nameščena v vidnem polju potrošniku na originalni embalaži, v kateri je bilo dostavljeno. V kolikor pa se sadje preloži, se etiketa pozicionira poleg nepredpakiranega sadja ali nepredpakiranih izdelkov iz sadja.	
Vodenje evidenc Kupec nepredpakiranega sadja in nepredpakiranih izdelkov iz sadja IK je dolžan voditi evidence kupljenih in prodanih količin sadja označenega z IZBRANO KAKOVOSTJO. Evidence se lahko vodijo na prodajnem mestu ali centralno in jih je kupec dolžan predložiti najkasneje v roku 48 ur po zahtevi pristojnega organa. Navedena zahteva stopi v veljavo v treh letih od dneva objave potrjene specifikacije.	Evidence lahko izkazujejo večjo nabavo IK sadja od dejansko prodanega, kot ga določa zakonodaja o priznanem kalu, saj se upoštevajo napake šifer s strani potrošnika.
Označba »IK« na maloprodajnem računu Za nepredpakirano sadje in nepredpakirane izdelke iz sadja IZBRANA KAKOVOST je kupec dolžan na maloprodajnem računu zagotoviti najmanj navedbo artikla in oznako »IK«. Navedena zahteva stopi v veljavo v treh letih od dneva objave potrjene specifikacije. Določba iz prvega odstavka ne velja za primere, kjer veljavna zakonodaja dopušča izjemo od izdajanja računa, navajanja artikla na računu in v primeru prodaje preko prodajnih avtomatov.	Oznaka na računu je lahko navedena v okrajšani obliki »IK«. Kupec se lahko za označbo IK na maloprodajnem računu odloči pred iztekom prehodnega obdobja, če izpolnjuje vse pogoje. Veljavna zakonodaja npr. v primeru uporabe registrskih blagajn in prodaje preko avtomatov zaradi tehničnih omejitev dopušča, da je na računu naveden zgolj znesek in šifra za višino stopnje DDV.

- Pridelovalec, ki prodaja lastno sadje neposredno končnemu potrošniku se certificira kot primarni pridelovalec, pri čemer mora izpolnjevati vse pogoje trženja iz Preglednice 4.

6 VODENJE EVIDENC

Vsi, ki so vključeni v shemo IZBRANA KAKOVOST vodijo zapise in evidence po posameznih kriterijih te specifikacije. Oblika zapisov na evidenčnih listih ni predpisana.

7 SISTEM NADZORA

Nadzor nad skladnostjo s specifikacijo je podvržen dvostopenjskemu nadzoru:

- prva stopnja nadzora je notranja kontrola v obratih vseh deležnikov v verigi, ki so vključeni v shemo IZBRANA KAKOVOST;
- druga stopnja nadzora je neodvisna zunanja kontrola, ki jo v obratih certificiranih pridelovalcev in predelovalcev izvajajo neodvisne organizacije za ugotavljanje skladnosti (certifikacijski organi) – v skladu s pravili certifikacijske sheme; Pridelovalci in predelovalci sadja se z vstopom v shemo Izbrana kakovost prostovoljno zavežejo k zagotavljanju nadstandardnih kriterijev, vendar je za visoko stopnjo zaupanja potrošnikov v proizvode z oznako IZBRANA KAKOVOST, nujen tudi nadzor pooblaščenih neodvisnih organizacij.

PRILOGA 1: Ukrepi za zagotavljanje skladnosti s specifikacijo

Zahteva specifikacije	Kriterij	Ukrepi za zagotavljanje skladnosti	Odgovornost za zagotavljanje skladnosti	Podlaga za ugotavljanje skladnosti/ evidence
3.1. Doseganje optimalne stopnje topne suhe snovi in vsebnost vlage za lupinarje	Zapisane povprečne vrednosti topne suhe snovi za posamezno sadno vrsto (vrednosti zapisane v Preglednici 1) in vsebnost vlage za lupinarje (Preglednica 2) za pridelovalce in predelovalce	Vodenje evidenc meritev stopnje topne suhe snovi in vsebnosti vlage za lupinarje	Pridelovalec in predelovalec	Evidenca meritve stopnje topne suhe snovi in vsebnosti vlage za lupinarje
3.2. Kratke dobavne poti	Transport sadja od pridelovalca ali predelovalca do kupca na lokalnem trgu v radiju ≤ 250 km zračne razdalje od GEOSS	- KMG MID pridelovalca, lokacija predelovalca,	Pridelovalec, Predelovalec	Spisek vseh dobaviteljev z naslovom
3.3. Gnojenje	Uporaba digestata in komposta ni dovoljena razen kapacitete manjše od 500 PE	Nadzor nad uporabo digestata in komposta v sadovnjakih	Pridelovalec	Evidenca o uporabi digestata in komposta v sadovnjakih
3.4. Omejitev vnosa čistega dušika v tla	Največja letna dovoljena količina čistega dušika na ha po posameznih sadnih vrstah, dodanega z gnojenjem (skladne vrednosti z zapisanimi parametri v Preglednici 3)	Gnojilni načrt, analiza tal	Pridelovalec	Evidenca o gnojenju
3.5. Širina herbicidnega pasu	Širina herbicidnega pasu ne sme presegati povprečja 1/3 neto površine nasada, ob pogoju, da je medvrstni prostor zatravljen	Nadzor nad širino herbicidnega pasu	Pridelovalec	Preverjanje širine herbicidnega pasu v sadovnjaku
Zahteva specifikacije	Kriterij	Ukrepi za zagotavljanje skladnosti	Odgovornost za zagotavljanje skladnosti	Podlaga za ugotavljanje skladnosti/ evidence

3.6. Varstvo rastlin	Omejena raba sredstev za varstvo rastlin (fitofarmacevtska sredstva, ki so registrirana v RS in dovoljena v RS, v IP in EKO pridelavi)	Nadzor nad porabo fitofarmacevtskih sredstev v sadovnjakih	Pridelovalec	Evidenca o porabi fitofarmacevtskih sredstev
3.7. Določitev obiralnega okna za jabolka v skladu z napovedjo	Upoštevanje optimalnega časa obiranja (s strani svetovalne službe ali na osnovi monitoringa pridelovalca)	Vodenje zapisov o zrelosti	Pridelovalec	Evidenca meritve stopnje topne suhe snovi
3.8. Predelava sadja	Določitev tehnoloških surovin/deležev v sadnem izdelku	Izdelane recepture, sledljivost, masne bilance	Pridelovalec	Proizvodna specifikacija izdelka (receptura) in masne bilance
4.1. Skladiščenje in pridelava za trg pri predelovalcu	Ločeno skladiščenje	Jasna določitev skladiščenja in označitev skladiščnih prostorov	Pridelovalec	Kontrola hladilnic pridelovalca
4.2. Hladilnica ali sortirnica pri pridelovalcu ali predelovalcu	Jasna označitev sadja IK v skladiščnih prostorih	Ločitev in označitev skladišča sadja IK in ostalega sadja	Pridelovalec Predelovalec	Kontrola hladilnic pridelovalca, predelovalca
5.1 Posebni pogoji trženja za pridelovalce ali predelovalce	Upoštevanje zahtev iz specifikacije	Upoštevanje vseh kriterijev iz specifikacije in označenost skladno s Pravilnikom o postopku priznanja označbe »izbrana kakovost«	Pridelovalec, predelovalec	Kontrola pridelovalca, predelovalca
5.2 Posebni pogoji trženja za nepredpakirano sadje in izdelke iz sadja pri kupcu	Zapisane povprečne vrednosti topne suhe snovi za posamezno sadno vrsto (vrednosti zapisane v Preglednici 1)	Vodenje evidenc meritev stopnje topne suhe snovi	Kupec (distribucijski center ali skladišče) v primeru prodaje nepredpakiranega sadja in nepredpakiranih izdelkov iz sadja	Evidenca meritve stopnje topne suhe snovi nepredpakiranega sadja v distribucijskem centru ali skladišču kupca